

Aan Minister

nota

Kamerbrief over Schone Lucht Akkoord en EU-
luchtkwaliteitsrichtlijn

TER BESLISSING

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Beslistermijn

20-08-2024

Bijlage(n)

6

Aanleiding

Het RIVM heeft een nieuwe voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord (SLA) opgesteld, deze wordt uiterlijk 4 juli gepubliceerd. De oorspronkelijke planning van publicatie van de voortgangsmeting was eind 2023. Dit was vertraagd; de Staatssecretaris heeft daarop toegezegd aan de Kamer om de stukken vóór de zomer met de Tweede Kamer te delen.

Met deze nota ontvangt u een brief aan de Tweede Kamer waarmee u deze toezeggingen afdoet. Ook wordt de Kamer met deze brief geïnformeerd over de geactualiseerde uitvoeringsagenda van het SLA en de herziene Europese luchtkwaliteitsrichtlijn.

Verzending van deze stukken voor de zomer is ook gewenst vanwege het geplande Commissiedebat Leefomgeving op 11 september.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de brief aan de Tweede Kamer en deze samen met de bijbehorende bijlagen te laten versturen aan de Tweede Kamer.
- Instemmen met de actualisatie van de Stookwijzer conform advies van het RIVM.

Kernpunten

Deze Kamerbrief geeft een update over het Schone Lucht Akkoord en de herziene Europese luchtkwaliteitsrichtlijn. Deze brief bevat geen nieuw beleid.

De voortgangsmeting van het RIVM is net afgerond en wordt uiterlijk 4 juli gepubliceerd. De voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord laat zien dat de meeste doelen voor het SLA binnen bereik zijn, dat geeft nu geen aanleiding tot beleidsaanpassing of nieuwe maatregelen. Kanttekening bij deze prognose is dat voor het halen van de doelen de SLA-maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden om de doelen te halen; dit geldt ook voor het huidige klimaat- en stikstofbeleid.

Een geactualiseerde uitvoeringsagenda van het SLA wordt ook meegestuurd met deze brief. Deze uitvoeringsagenda is door de stuurgroep van het SLA vastgesteld (waar de staatssecretaris van IenW voorzitter van is). Gezien de resultaten van de voortgangsmeting, bevat deze uitvoeringsagenda geen beleidswijzigingen ten opzichte van de vorige uitvoeringsagenda. Er wordt aangegeven dat het budget

voor het SLA tot eind 2025 is gewaarborgd¹ en dat nog geen middelen zijn gereserveerd op de Rijksbegroting voor de jaren 2026 tot en met 2030.

Een verkenning naar eventuele aanvullende luchtkwaliteitsmaatregelen wordt gestuurd met deze brief, conform een eerdere toezegging aan de Tweede Kamer om dit te doen². In de brief worden hieraan geen beleidsconclusies gegeven.

Het RIVM heeft geadviseerd om de Stookwijzer (een online tool van het RIVM die aangeeft of het, gezien het weer, verstandig is om hout te gaan stoken) te verbeteren op bepaalde criteria. Na uw instemming om het advies van het RIVM over te nemen, kunnen de door RIVM geadviseerde veranderingen over worden genomen. Het is belangrijk om dit op korte termijn te doen, zodat de Stookwijzer getest en tijdig gereed kan worden gemaakt voor het winterstookseizoen. Met de kamerbrief wordt aangegeven dat deze verbetering gaat plaatsvinden voor het aankomende winterstookseizoen vanaf 1 oktober 2024.

Deze brief geeft een update over het akkoord dat in het voorjaar is bereikt over de herziene EU-richtlijn Luchtkwaliteit. De kernpunten van de herziening worden kort toegelicht en er wordt aangegeven wat de vervolgstappen voor het Rijk zijn (implementatie, analyse maken van de opgave). Een Quicksan naar de mogelijke gevolgen van de herziene richtlijn voor de woningbouwopgave wordt ook met de brief aan de Kamer gestuurd.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de toezeggingen die met deze kamerbrief worden afgedaan.

Krachtenveld

De Stuurgroep van het Schone Luchtakkoord heeft schriftelijk kennisgenomen van de voortgangsmeting en ingestemd met de geactualiseerde uitvoeringsagenda. Deze stukken zijn ook breed interdepartementaal afgestemd.

IenW heeft samen met BZK de opdracht voor de Quicksan t.a.v. de woningbouw gegeven, de tekst in de kamerbrief is in nauwe samenwerking met BZK opgesteld.

Politieke context & Financiële/juridische overwegingen

In de Tweede Kamer is kamerbreed steeds meer aandacht voor gezonde leefomgeving en welke ambities na te streven. In het regeerakkoord zijn geen afspraken opgenomen over het luchtkwaliteitsbeleid in algemeen zin (alleen irt tot landbouw).

In de Kamerbrief wordt aangegeven dat de uitvoering van het SLA is gegarandeerd tot en met 2025. Voor de periode 2026-2030 zijn nog geen middelen gereserveerd op de rijksbegroting voor het SLA.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

¹ Zoals eerder aangekondigd in Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30175, nr. 448

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, 30175, nr. 415; Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30175, nr. 417; ook mondeling tijdens het commissiedebat Milieuraad op 13 december 2022 (toezeggingennummer: TZ202301-001); Toezeggingen ID 14801 en 14583

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
03	<i>Monitoringsrapportage Doelbereik Schone Lucht Akkoord – Tweede voortgangsmeting van het RIVM</i>	Voortgangsmeting van het SLA
04	<i>Uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord 2024-2030</i>	
05	<i>Quickscan impact nieuwe luchtkwaliteitsrichtlijn woningbouwopgave van Deloitte</i>	
06	<i>Verkenning maatregelen luchtkwaliteit van CE Delft</i>	
07	<i>Rekenblad bijlage (shortlist) aan Verkenning maatregelen luchtkwaliteit van CE Delft</i>	
08	<i>Herziening criteria Stookwijzer van het RIVM</i>	Bijlage aan deze nota

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

Met opmerkingen CONCEPT staat in CM. Wordt uiterlijk 25 juni vervangen met DEF versies

Met opmerkingen PM: CONCEPT staat in CM. Wordt straks vervangen met DEF

Toelichting

Toezeggingen:

Een aantal toezegging worden in deze brief afgedaan. Het gaat om de volgende toezeggingen:

1. Vóór de zomer 2024, de tweede voortgangsmeting (monitoringsrapportage) van het Schone Lucht Akkoord (SLA) te ontvangen³,
2. Geïnformeerd te worden of de voortgangsmeting aanleiding geeft om het SLA-beleid aan te passen⁴,
3. Vóór de zomer 2024, de volgende uitvoeringsagenda 2024-2030 van het SLA te ontvangen⁵,
4. Samen met de uitvoeringsagenda, te worden geïnformeerd over het eventuele toewerken naar de nieuwe WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit, inclusief een verkenning naar eventuele maatregelen⁶,
5. Samen met de uitvoeringsagenda, te worden geïnformeerd over een actie uit de Actieagenda Industrie en Omwonenden om te verkennen of het SLA een meer verplichtend karakter zou kunnen krijgen⁷,
6. Geïnformeerd te worden over de analyse van de betekenis van de herziene EU-richtlijn Luchtkwaliteit⁸. Hiermee wordt een Quickscan over de mogelijke impact van de nieuwe EU-grenswaarden op de woningbouw met de Kamer gedeeld.

Achtergrondinformatie

Voortgangsmeting van het SLA (monitoringsrapportage)

Elk 2 jaar voert het RIVM een voortgangsmeting van het SLA uit. Hiermee toetsen zij, op basis van prognoses, of de doelen van het SLA binnen bereik zijn voor het doeljaar van 2030. Voor het SLA zijn er overkoepelende doelen (50% gezondheidswinst in 2030 t.o.v. 2016 o.b.v. binnenlandse emissies; toewerken naar de WHO-advieswaarden uit 2005) en een aantal sectordoelen (bijv. dalende emissies in alle sectoren; 75% gezondheidswinst in de sector mobiele werktuigen).

De voortgangsmeting laat zien dat de meeste doelen van het SLA binnen bereik zijn. Volgens het RIVM, hangt het daadwerkelijke halen van de doelen af van de uitvoering van de maatregelen in het SLA en van of het klimaat- en stikstofbeleid zoals nu is ingevuld, daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De voortgangsmeting gaat namelijk uit van de uitvoering van dit beleid.

Een paar sectoren (wegverkeer, mobiele werktuigen, binnenvaart en havens) liggen nog niet volledig op koers om hun sectordoelen te halen. Voortschrijdende inzichten over emissies in deze sectoren verklaren voor een groot deel waarom de

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

³ Reactie op motie (Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 36410 XII, nr. 54), Toezegging ID 15488

⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 30175, nr. 438; Toezegging ID 14987

⁵ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 30175, nr. 448

⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 2021–2022, 30175, nr. 415; Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 30175, nr. 417; ook mondeling tijdens het commissiedebat Milieuraad op 13 december 2022 (toezeggingennummer: TZ202301-001); Toezeggingen ID 14801 en 14583

⁷ Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 30175, nr. 452; Toezegging ID 15274

⁸ Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 21501-08, nr. 936; Toezegging ID 15540

doelen nog buiten beeld zijn. Ook kon niet al het beleid van afgelopen jaar voor deze sectoren worden meegenomen. Als dit gebeurt, is de verwachting dat die dichter in de buurt gaan komen van hun doelen.

Gezien de resultaten van de voortgangsmeting wordt geen nieuw beleid aangekondigd.

Uitvoeringsagenda 2024-2030 van het SLA

De vorige uitvoeringsagenda van het Schone Lucht Akkoord liep van 2021 tot eind 2023, met een tijdelijke verlenging tot het moment dat de nieuwe verschijnt. De vorige is verlengd om rekening te houden met de resultaten van de voortgangsmeting die er nu is.

De geactualiseerde Uitvoeringsagenda 2024-2030 loopt tot eind 2030, wanneer het SLA zelf afloopt. Gezien het feit dat de meeste doelen van het SLA binnen bereik zijn, zijn geen nieuwe maatregelen toegevoegd aan de uitvoeringsagenda. De tekst is waar nodig geactualiseerd, ook in het licht van de kennis en ervaring die de SLA-partijen hebben opgedaan met pilots en het uitvoeren van maatregelen.

WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit uit 2021

De Kamer is eerder toegezegd dat er naar zal worden gekeken in welk tempo en met welke tussenstappen naar de WHO-advieswaarden uit 2021 kan worden gewerkt⁹. Hierbij is ook toegezegd een verkenning te doen naar eventuele maatregelen.

Het jaar waarin de WHO-advieswaarden kunnen worden gehaald (het tempo) hangt te veel af van de inzet van onze buurlanden om daar nu een uitspraak over te kunnen doen. Dit wordt verder bekeken als onderdeel van de herziene EU-richtlijn Luchtkwaliteit.

Voor de verkenning naar eventuele maatregelen, heeft CE Delft bestaande kennis over maatregelen en hun effecten op de uitstoot van luchtvervuilende stoffen op een rij gezet. Er worden geen beleidsconclusies aan deze maatregelen gehecht.

De WHO-advieswaarden uit 2021 hebben geen juridische status voor Nederland, ook niet voor het SLA waar de WHO-advieswaarden uit 2005 nog steeds leidend voor zijn.

Verplichtend karakter geven aan het SLA (Actieagenda Industrie en Omwonenden)

Er wordt in de brief kort ingegaan op een actie uit de Actieagenda Industrie en Omwonenden¹⁰, wat voortkomt uit de Kabinetsreactie op het Onderzoeksraad voor Veiligheid rapport *Industrie en Omwonenden*. Er is toegezegd om te verkennen of het SLA een meer verplichtend karakter kan krijgen. Inmiddels is de situatie zodanig ontwikkeld dat verplichtstellen van (delen van) het SLA onvoldoende toegevoegde waarde zou opleveren.

⁹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, 30175, nr. 415; Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30175, nr. 417; ook mondeling tijdens het commissiedebat Milieuraad op 13 december 2022 (toezeggingennummer: TZ202301-001); Toezeggingen ID 14801 en 14583

¹⁰ Kamerstukken II, vergaderjaar 2023-2024, 30175, nr. 452; Toezegging ID 15274

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

Update van de Stookwijzer

De Stookwijzer geeft advies aan burgers of het gezien de weersomstandigheden verstandig is om hout te stoken. Bij code rood is het niet verstandig om hout te stoken, bij code oranje zou het gezien de luchtkwaliteit ook beter zijn om geen hout te stoken.

Vorig jaar is aangegeven dat het RIVM de Stookwijzer gaat verbeteren¹¹ met als uitgangspunt de verbetering van de gezondheid en/of beperking van overlast. Het RIVM adviseert om de criteria van de Stookwijzer te herzien zodat die beter aansluit op de weersomstandigheden die naar overlast leiden. Ook wordt geadviseerd om het aan te passen om de begrijpelijkheid voor burgers te verbeteren. De specifieke voorstellen voor verbetering staan in het rapport van het RIVM (bijgevoegd aan deze nota). Na uw instemming kunnen de door RIVM geadviseerde veranderingen over worden genomen. Het is belangrijk om dit op korte termijn te doen omdat de Stookwijzer in dat geval voordat het winterstookseizoen ingaat op 1 oktober getest en gereed is voor algemeen gebruik.

Herziene EU-richtlijn Luchtkwaliteit

Afgelopen voorjaar is er een akkoord bereikt tussen het Europese Parlement en het Europese Raad over een herziening van de Europese luchtkwaliteitsrichtlijn. De Tweede Kamer is toegezegd een update te krijgen over de loop van deze onderhandelingen en verdere implementatie van de richtlijn¹². Er wordt hierop ingegaan in de brief. In samenwerking met BZK is de opdracht gegeven om een verkenning te doen naar de mogelijke impact van de nieuwe richtlijn en de woningbouwopgave. Die verkenning wordt met deze brief aan de Tweede Kamer gedeeld en zal verder worden betrokken bij de bredere analyse die voor de implementatie van de richtlijn zal volgen. Uit de verkenning blijkt dat potentieel 32.000 nieuwe woningen (zo'n 3% van het totaal uit de woningbouwplannen) op plekken zal komen waar de concentraties straks op of boven de EU-normen gaan liggen.

Internationale/Europese context

De Europese luchtkwaliteitsrichtlijn is voor het verkiezingsreces door het Europese Parlement vastgesteld. Het nieuwe Parlement gaat hier definitief over stemmen bij een omnibusstemming in het najaar. Naar verwachting zal de Europese Raad het daarna accorderen en zal het worden gepubliceerd en zal de implementatietermijn ingaan.

Het halen van onze wettelijke (EU-)normen hangt af van de inzet van onze buurlanden. Bijna de helft van de luchtvervuiling in Nederland komt uit onze buurlanden, ook al is Nederland netto exporteur van luchtvervuiling. Samenwerking in EU- en mondiaal verband is dus onmisbaar als Nederland aan de aangescherpte doelen wil voldoen.

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/163590

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

¹¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30175, nr. 448

¹² Kamerstukken II, vergaderjaar 2023-2024, 21501-08, nr. 936; Toezegging ID 15540